

En Nye Viise
om
De Forundrings-værdige himmel-
Tegn, som har ladet sig see paa himme-
len i Tyrkiet i Sarda og er bleven anseet,
som et Forvarsels-Tegn for den imellem Tørken
og Russen i Aaret 1768. udbrudte store Kriig,
baade historisk og riimviis fremstillet;
Riimviis under den Melodie:
Hiertelig mig nu længes, etc.

Optegnet til Erindring og Eftertanke i
disse sidste Tider, da saa mange Syner
lader sig tilsyne.

Tronhiem, trykt Aar 1771.

Historisk Efterretning:

Det mærkværdige Syn, som lod sig see i Aaret 1768. i Sarda i Tyrkiet, er saaledes beskrevet: 1) Blev seet paa Himmelen en Blodig Soel, omkring hvilken vare Stierne og Kors; ovenover Solen et uddraget Sværd, og ved Siden af samme et sammenbundet Riis. 2) To stridende Sværde, imellem hvilke var et Dødninge-Hoved og ovenover samme et udløbet Timeglas. 3) En Liigkiste med et deroven paa liggende Sværd: ovenpaa Kisten en Støtte, og omkring hvilken en Slange snoede sig, samt et

Dødninge-hoved. 4) Nok endnu saaes tvende Sværde; imellem hvilke et Dødninge-hoved, ovenover et sammenbundet Riis eller Kost. 5) Neden under i en tyk og mørk Skye, saaes en Canon, af hvilken en forskrækkelig Allarm og Knall haver ladet sig høre i Skyerne; og ligeledes har en meget ynkelig Røst, som af en gammel Mand, ladet sig høre, og med den allerbedrøveligste Stemme raabt: **Kriig,**
Hunger, Dyrtid og
Pestilenze.

1.

Kom, skuer og betragter,
hvad Tiid man lever i;
Min Ven! Et (ey?)lidet agter
nu paa den blodig Kriig:
Som trykker Land' og Riger,
da Folk, som Fluer dør;
hvor Magt mod Magten kriger,
Og Stæder øde gjør.

2. Hvor Pesten og grasserer,
hvor hungeren er stoer;
hvor Fiender alt fortærer,
og ingen sikker boer
for plyndring, Røverier,
Dyrtid og Trængsels'nød;
Man efter Hielpen bier,
men seer den visse Død.

3. Nu see vi Havet bruse,
og Skibe undergaae (*),
nu see vi Ilden suse,
og Stæder Skade faae (**),
nu see vi Udyd trives,
naar Dyden trykkes ned,
nu see vi Aarsag gives
til megen Daarlighed.

4. Lad være at Fordømme
alt saadant kaldes maae,
vi see jo at hos somme,
der Uhæld følger paa:
Et syn i Sarda skeede (***)
De sig Ulykke spaaer:
Mon ey Ulykkens heede
Dem ogsaa overgaaer?

(*) Derpaa sees daglige Exempler, saavel her, som ellers allevegne.

(**) Derpaa er Portsmouth i Engelland, Petersborg i Russland og Bergen i Norge Beviiser i Aar.

(***) I Aaret 1768. hvorom ofte er meldt i Aviserne, og har indjaget Russelmændeneen usigelig Skrækk.

5. Jo!... thi bør vi og skrækkes
I denne sidste Tiid,
Til største Frygt opvækkes
For Ondskabs fæle Jid
Folk leve flux i Laster
og Daarligheden groer,
Guds Ord man nu forkaster,
Og Hovmod den er stoer.

6. Lad os da lidt betragte,
hvad man i Sarda saae,
Saa kan vi maaske agte,
hvad vi os selv kan spaae;
Vi har og skuet Syner:
En Stjerne med et Riis (*).
Det tordner eller lyner,
mon vi deraf blir viis?

7. I Staden Sarda bliver
et Syn paa Himlen seet;
og Folk opmærksom bliver
Ved det som sig har teet:
”En blodrød Soel de skue
paa Himmelen at staae,
og i en dunkel Lue
paa Firmamentet gaae.

8. Min GUD! at skue Solen
af Diamanters Glands,
Formørket midt paa Polen,
og som en blodrød Krands,
Det Lys som Verden glæder,
Da skræmme kan enhver;
Og man med rette qvæder:
Vi ulyksalig er!

9. Men man bør endnu vide:
Der meer fremstille sig:
Et Riis ved Solens Side

Sig viste tydelig:
Et blottet Sverd man bliver
Og over solen vaer,
Som flux i Luften driver?
Det syn vist skrækksomt var.

(*) Der lod sig see fra 28 Aug. til 11. Sept. 1769.

10. Fir' Kors saa og fem Stierner,
Man omkring Solen saae,
Der var' som dens Lanterner
Og samme Cirkel gaee.
Der stridde og to Sverde
i Luften underlig,
Som maatte hver forfærde;
Derpaa der viiste sig:

11. Et Dødnings-hoved rigtig;
Et udtømt Timeglas;
Sligt Syn er vistnok vigtig,
Og kan ey kaldes Fjas
Dernæst man en Liigkiste
I Luften ogsaa saae;
Et blottet Sværd sig viste:
At der paa Kisten laae.

12. Paa Kisten stod en Støtte,
Om denne der sig snoer
En Slange som er hæsliig,
og dennes Hale naaer
ned til det Dødnings-hoved,

som og paa Kisten stod,
den med sin Stierte og Hoved,
at støde derimod.

13. Endnu der ogsaa skues
I Luften tvende Sverd,
med Riis der atter trues;
et Dødnings-hoved er
Omspendt paa alle Sider
Imellem disse Sverd
og Riset synligt bliver,
Ret lige over det.

14. Derpaa sig lader høre,
en gruelig Allarm,
Der stor Opsigt kan gjøre,
og volde Hierte-harm:
Der neden under røres
en Mørk og dunkel Skye,
Og deraf atter høres
En fæl og skræksom Gnye:

15. I Skyerne der smælder
en skrækkelig Canon,
Enhver troer sig det giælder,
Og er ey meer Pardon.
Til sidst der lod sig høre
En røst som af en Mand,
De Ord som han fremførte,
og billig skrække kan.

16. Han raabte: Kriig og Hunger,
Samt Dyrtheid, Nød og Pest!
Hans Stemme saadan klinger:
her staaer ey Got til Rest—
Hvo kunde dog vel høre
Sligt uden Rørelse?
Lad os den Bøn da gjøre:
Gid vi ey sligt maa see!

17. Saaledes er beskrevet
For os de Vundertegn,
Der er Forvarsel blevet,
at Tyrkens Land' og Egn,
Skal udstaae mange Plager:
Kriig, Pest og Hungers Nød;
De billig sig beklager
For Undergang og Død.

18. Vi see at Russen vinder
Dem mange Lande fra,
Og trods at Tyrkens hinder,
Dem og forjager; ja!
Saa mægtig Stad som Bender,
De ogsaa miste maae;
hvorhen de vil sig vende,
de Tab og Skade faae.

19. Nu Tørkerne maae lide
For sin og Fædres Daad:
Nu maa de Tiden slide
I Angst og Sørgelaad:

De maa Morea miste (*),
sin store Flodes magt (**),
Ja de maa ogsaa friste,
at Krim fra dem blir bragt (***)).

(*) En Øe i Archipelago af mange Tusinde Beboere af Græker, Tyrker etc.

(**) Dette skeede ved Scio, ikke langt fra Mycale, i Cheomehavn, da den Russiske Flode af 15 Seylere, opbrændte den Tyrkiske Flode af 25 andre Orlogs-Skibe, foruden mange Galeer og andre Seylere, hvilket skeede den 6te Julii 1770.

(***) Det Krimiske Tatarie har givet sig under den Russiske Keyserinde i Aaret 1771.

20. En Ali Bay sig drager
Nu udaf Tørkisk Aag,
sig Konge-Navn tiltager,
Og vover store Tog:
Ja, Tørkerne de gruer
for Russens store Magt,
Og Christne gierne skuer,
at de blir ødelagt.

21. Fra Russerne man hører
flux om Victorie,
som de paa Tyrken gjøre,
og Seyers Glorie
I hvert et Slag sig viser,
Ja Storvisiren selv
nu anden Gang forliser
sit Tælt og alt sit Vel.

22. Stæder til Priis dem bliver
I dette store Slag;

Giurg'ow paa nyt sig giver;
De faae og Bahadagh,
De tvende Slot opbrænder,
Canonerne borttaer (*),
Fra Tyrkens egne Hænder
de Magaziner faaer (**)

23. Vidtløftigt blev at skrive
Om al den store Nød,
Som Tyrken nu omgive
Og volder manges Død.
Men vi deraf bør lære:
Naar HERren blir os vred,
kan han os læt fortære,
Og al vor herlighed.

24. Lad os da kloge blive
af andres Daarlighed!
Og ey vor Ondskab drive
Til GUDs Langmodighed
Ophører, og vil hævne
Os med retfærdig Straf?
Hvo har da Kraft og Ævne
Den sig at redde af?

(*) 150 Metal-Canoner og 15 Mørsere, foruden en Mængde Jern-Canoner, som de fornaglede, og tildeels nedsænkede i Vandet, og ey kunde føre bort.

(**) De fik og adskillige store Korn-Magaziner til Bytte, som Tyrkerne nok ikke havde tiltænkt dem, saa og Fahner og andre Seyers Tegn, saavelsom Storzizirens eget Tælt og 2000 Mand til Fanger.

25. Slig Skiæbne kan forskrække,
Og volde Hierte-Vee!
Slig Skiæbne bør opvække
Os til Erkiendelse
Om vore mange Synder,
som vi hver Dag begaae,
Der GUD til Vrede skynder,
Og Straf vi vente maae.

26. Vi hører om Uhyrer
Og nu i denne Stad (*),
Som Næstens Fred forstyrrer,
Og tvende Gang i Rad,
Har meenet hans Ulykke
Og Vaade-Ild anlagt,
Dog lod den sig læt slykke,
og ey har Skade bragt.

27. O GUD! Vor Stad bevare,
Og hver Mands Huus og Boe!
Fra mordisk Ild og Fare!
Lad os i Fred og Roe
Boe trygge i vor Hytte
I Din Velsignelse!
Din Naade os beskytte:
Os intet Ont maae skee!

28. Saa vil vi af vor Ævne,
O GUD! lovsynge Dig
Saa godt, som vi kan nævne,

Til vi i Himmerig
Dig bædre Lov skal give,
Naar vi fuldkomne, da
Blant Engler skal Dig sige
Ævigt Halleluja!

(*) For nyelig har nogle Ildefindede anlagt Ild paa et vist Stæd her i Byen, men ved Guds Forsyn blev den i Tide slukket, at ey nogen Skade skeede.